

Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer:	2026-116493
Raadsvergadering d.d.:	7 mei 2026
Portefeuillehouder:	mr. J.G. Kramer
Programma:	(1) Ynwenner & Bestjoer
Programmaonderdeel:	
Naam opsteller:	P. Luimstra
Onderwerp:	Noodverordening Keningsdei 2026 Dokkum
Begrotingswijziging:	Nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. De bijgaande en als zodanig gewaarmerkte “Noodverordening Keningsdei 2026 Dokkum” te bekrachtigen.
2. Kennis te nemen van het bijgaande Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied Keningsdei 2026 Dokkum.

Inleiding

De burgemeester heeft op 27 april jl. gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid om algemeen verbindende voorschriften te geven die nodig waren om de openbare orde te kunnen handhaven en risico's te beperken tijdens het nationale evenement Keningsdei 2026 in Dokkum. Op deze dag heeft de koninklijke familie een bezoek gebracht aan de gemeente Noardeast-Fryslân en heeft een route gelopen door de binnenstad van Dokkum. Daarnaast werd een groot aantal activiteiten georganiseerd en werd ook een zeer groot aantal bezoekers verwacht. Gelet hierop, en de ervaring van andere gemeenten hiermee, was de uitvaardiging van een noodverordening (zie artikel 176 Gemeentewet) en de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied (zie artikel 151 Gemeentewet) met daaraan gekoppeld een aantal veiligheidsmaatregelen, een stap om deze dag in goede orde en veilig te laten verlopen.

Beoogd effect

Het uitvaardigen van een noodverordening had tot doel het handhaven van de openbare orde tijdens dit grote evenement. Meer specifiek het beperken van gevaar en om de veiligheid van de bezoekers en van de koninklijke familie te waarborgen. De voorschriften in de noodverordening vervallen indien zij niet door de raad in de eerstvolgende raadsvergadering worden bekrachtigd (Gemeentewet art. 176, lid 3). Hoewel de voorschriften van de noodverordening nu, na afloop van Keningsdei 2026 “uitgewerkt” zijn, wordt bekrachtiging achteraf alsnog zinvol geacht vanuit het oogpunt van de controlefunctie van de raad en om zich een oordeel te vormen over deze voorschriften, met name over de vraag of burgers niet onnodig werden beperkt in hun grondrechten. Vandaar dat de raad wordt gevraagd om de noodverordening alsnog te willen bekrachtigen.

Argumenten

1.1 Koningsdag is door de minister aangemerkt als nationaal evenement.

Koningsdag is een evenement dat wordt bezocht door personen die vermeld staan op de limitatieve (bewakings)lijst. Daarnaast is het ook een evenement waarbij het nationaal belang centraal staat én het karakter van het evenement een specifieke of verhoogde druk op de bewaking en beveiliging geeft. Onderdeel van de veiligheidsmaatregelen op een ‘nationaal evenement’ is de inzet van veiligheidsringen. Het toepassen van veiligheidsringen is een harde eis vanuit de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding & Veiligheid (NCTV) bij dergelijke nationale evenementen. De inzet van een noodverordening zorgt voor de juridische borging van dit ringenstelsel.

1.2 Keningsdei Dokkum werd door een zeer groot aantal bezoekers bezocht.

Op Koningsdag is een zeer groot aantal bezoekers naar Dokkum gekomen. In de prognoses werd daarbij uitgegaan van ca. 25.000 unieke bezoekers. Gezien de beperkte openbare ruimte zou dit voor een zware belasting op de stad zorgen. Uitgangspunt hierbij was dat Koningsdag feestelijk, waardig en voor iedereen veilig diende te verlopen. Om dit te kunnen borgen was de inzet van een Noodverordening raadzaam.

1.3 Door het grote aantal bezoekers kunnen ook meer openbare orde problemen ontstaan.

Door het hoge aantal bezoekers konden mogelijk ook meer openbare orde problemen ontstaan. Daarom was het noodzakelijk om tijdelijk aanvullende algemene voorschriften te stellen ter handhaving van de openbare orde en veiligheid en ter beperking van gevaar. Deze algemene voorschriften maakten onderdeel uit van een breed scala aan veiligheidsmaatregelen en dit kon niet met reguliere bevoegdheden of voorschriften worden ondervangen.

2.1 Het veiligheidsrisicogebied is aangewezen op advies van de politie.

De politie heeft op 7 april 2026 een verzoek ingediend bij de burgemeester tot het instellen van een veiligheidsrisicogebied in en rondom Dokkum. Argumentatie hierachter was het feit dat het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied noodzakelijk was om de veiligheid van het aantal aanwezige bezoekers en de koninklijke familie te kunnen waarborgen. Om die te kunnen waarborgen was het noodzakelijk dat de politie meer bevoegdheden kreeg dan de reguliere wetgeving bood. De bevoegdheid tot het (preventief) fouilleren van kleding en bagage van personen die afwijkend gedrag vertonen, kon enkel plaatsvinden o.b.v. dit veiligheidsrisicogebied. Deze maatregel vulde dan ook het vacuüm van het gebied dat ligt tussen een staande gehouden persoon controleren op basis van de Wet ID en het staande houden of aanhouden van een verdachte zoals omschreven in strafvordering. De officier van justitie heeft op basis van het besluit van de burgemeester tot de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied besloten tot een last tot preventief fouilleren.

Toetsing aan Omgevingsvisie

N.v.t.

Kanttekeningen en risico's

Het gebruik van een noodverordening voor een nationaal evenement als Koningsdag, dat ruim van tevoren vaststaat, is uitzonderlijk en wijkt sterk af van de normale praktijk.

De inzet van een noodverordening vindt normaliter plaats in geval van een zich plotsklaps aandienende actuele en concrete noodsituatie die de toepassing ervan kan rechtvaardigen. Er dient sprake te zijn van 'ernstige wanordelijkheden' (oproerige beweging of andere ernstige wanordelijkheden) of een 'ramp', dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Veel van de gelegenheden waarbij hoogwaardigheidsbekleders een gemeente bezoeken zijn lang van tevoren voorzienbaar en soms ook structureel van aard. Dit maakt dat niet lichtzinnig omgesprongen mag worden met de inzet van een dergelijke noodbevoegdheid en het vragen van bekrachtiging door de raad op zijn plaats is.

Financiën

N.v.t.

Vervolg en planning

N.v.t.

Communicatie + Participatie

Het burgemeestersbesluit is omwille van de kenbaarheid tijdens Keningsdei reeds gepubliceerd op de gemeentepagina en gemeenteblad op donderdag 23 april 2026.

Bijlagen

1. Noodverordening Keningsdei 2026 Dokkum;
2. Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied Keningsdei 2026 Dokkum.

Dokkum, 30 april 2026

Burgemeester van de gemeente Noardeast-Fryslân,

De burgemeester, mr. J.G. Kramer

Raadsbesluit

2026 / 2026-116493

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,
gelezen het voorstel van de burgemeester d.d. 30 april 2026;
gelet op het bepaalde in artikel 176 Gemeentewet;

Besluit:

1. De bijgaande en als zodanig gewaarmerkte “Noodverordening Keningsdei 2026 Dokkum” te bekrachtigen.
2. Kennis te nemen van het bijgaande Aanwijzingsbesluit Veiligheidsrisicogebied Keningsdei 2026 Dokkum.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 7 mei 2026.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra

M. van der Staal